तस्मात्ततोदृश्याद्दृष्टिप्रतिनिवर्त्यनिजसुखानुभवोभवेत् तन्नैश्वल्यार्थंचनिवृत्ततृष्णस्तूष्णींनिरीहश्चभवेत् मनोवाक्कायव्यापाररहितइत्यर्थः ननुदेहवतः सर्वथाद्वैतदृष्टिप्रतिनिवर्तनायोगात् पुनःसंसारःस्यादेवतत्राह संदृश्यतइति क्वचिदावश्यकाहारादिषुयद्यपीदंसंदृश्यते तथाऽप्यवस्तुबुद्ध्यायत्त्यक्तंतत्पुनर्मोहायनभवेदेव किंतुदेहपातपर्यंतंस्मृतिः संस्कारमात्रेणावभासोभवेदित्यर्थः ॥ ३५ ॥ एतदेवोपपादयति देहमिति आसनादुत्थितमुत्थायतत्रैवस्थितंततः क्वचिदपेतंनिर्गतंपुनस्तत्रैवोपेतंवादेहमपिनानुसंधत्तेकुतोऽन्यत् यतः येनदेहेनस्वरूपमध्यगमत् ज्ञातवान्तंदेहम् यतः कारणादितिवा परिकृतंपरिहितंवासोगतंस्थितंवायथानवेत्तितद्वत् ॥ ३६ ॥ ननुचयः परिपाल्यमानोऽपिमुमूर्षति तंचेन्नपश्यति तर्हिपतेदेवनेत्याह

दृष्टिंततःप्रतिनिवर्त्यनिवृत्ततृष्णस्तूष्णींभवेन्निजसुखानुभवोनिरीहः॥ संदृश्यतेक्वचयदीदमवस्तुबुद्ध्यात्यक्तंभ्रमायनभवेत्स्मृतिरानिपातात् ॥ ३५ ॥ देहंचनश्वरमवस्थितमुत्थितंवासिद्धोनपश्यतियतोऽध्यगमत्स्वरूपम्॥ दैवादपेतमुतदैववशादुपेतंवासोयथापरिकृतंमदिरामदांधः॥ ३६ ॥देहोऽपिदैववशगःखलुकर्मयावत्स्वारंभकंप्रतिसमीक्षतएवसासुः॥ तंसप्रपंचमधिरूढसमाधियोगःस्वाप्नंपुनर्नभजतेप्रतिबुद्धवस्तुः ॥ ३७॥ मयैतदुक्तंवोविप्रागुह्यंयत्सांख्ययोगयोः॥ जानीतमागतंयज्ञंयुष्मद्धर्मविवक्षया॥ ३८॥ अहंयोगस्यसांख्यस्यसत्यस्यर्तस्यतेजसः॥ परायणंद्विजश्रेष्ठाःश्रियःकीर्तेर्दमस्यच॥ ३९॥ मांभजंतिगुणाःसर्वेनिर्गुणंनिरपेक्षकम्॥ सुहृदंप्रियमात्मानंसाम्यासंगादयोगुणाः॥ ४० ॥

देहोपीति देहोदैववशेनगच्छन्स्वारंभकंकर्मयावदस्तितावत्पर्यंतंप्रतिसमीक्षतएवजीवत्येव सासुःप्राणेंद्रियसहितः ननुतर्हितस्मिन्कदाचिदासज्जेतापिनेत्याह तमिति स्वामंस्वमतुल्यम् अधिरूढः प्राप्तःसमाधिपर्यंतोयोगोयेन अतएवप्रतिबुद्धंज्ञातंपरमार्थवस्तुयेनसः तथाचश्रुतिः तस्यतावदेव चिरंयावन्नविमोक्षेअथसंपत्स्यतइति ॥ ३७ ॥ उक्तार्थंतेषांविश्वासार्थंस्वस्वरूपमाह मयेति सांख्यमात्मानात्मविवेकः योगोऽष्टांगःतयोर्गुह्यंरहस्यम् यज्ञंविष्णुंरितिश्रुतेः युष्मद्धर्मविवक्षयेत्यनेनधर्माअप्युपदिष्टाइतिज्ञेयम् ॥ ३८ ॥ अतएवयत्तेनहंसरूपेणब्रह्मणेऽभ्यात्थमाधवेत्यनुवादोभविष्यति ऋतंप्रमीयमानोधर्मः सत्यमनुष्ठीयमानोधर्मः तेजःप्रभावःएतेषांपरायणंपरमयनम् ॥३९॥ किंच मामिति कथंभूताःअगुणाःगुणपरिणामरूपानभवंति किंतुनित्याइत्यर्थः ॥ ४० ॥